

DOBROGEA JUNA

Voi da acuma, sărbați de un Stat unde nu voința arbitrală, și nu
mai legă, desărăci și încoarcează do Napoca, hotărâ și cărmășea.
(Din Proclamația Domnitorului, de la 14 Noiembrie 1878).

ABONAMENTE:
Pe un an 12 Lei — Pe 6 luni 6 Lei
Pentru preajmă și învățători 8 Lei
— Anunțuri și reclame după invățători

ORGAN AL INTERESELOR DOBROGENE

DIRECTOR-PROPRIETAR
CONSTANTIN N. SARRY

REDACTIA și ADMINISTRATIA
București, Str. Petrești-Vodă, 5
Magazinul nu se închidește

IN PREAJMA ALEGERILOR

Cetățeni ai Dobrogei!

Suteim, laolaltă, de treizeci și cinci de ani, povara tuturor nedreptăților, a tuturor neomeniilor și a tuturor umiliințelor.

Netăgăduit, Dobrogea, în acest răstimp, a făcut simțitoare progrese materiale; aproape să n' o mai cunoaștem nici noi!

Aceasta avem a o datori însă, mai întâi prevederii intelectului nostru Suveran și celor d'intâi și mai apropiati ai Săi sfetnici; apoi, situațiunei fericite și interesante a acestui colț de țară; în sfârșit și mai ales, concursului nostru și increderei îndreptățite ce am inspirat-o.

Incolo, am plătit, am răbdat și am tăcut...

PÂNĂ ACI!

A venit clipa, în care, cu capul ridicat semet, cu voința oțelată, conștienți și neinduplați, să strigăm: PÂNĂ ACI!

Plugarii, cari au desțelenit această provincie pustie și stearpă până mai deunăsi, cari au înfruntat vînturile nebune cu pieptuile și au înlocuit ploile cu lacrimile, — pentruca la urma urmelor să fie depozați și declarați streini pe glia lor;

Negustorii, cari nu puteau ridica sau lăsa oblonul, fără a fi pus băcisul în mâna gardistului, comandirului, subcomisarului, comisarului, polițaiului și... mai sus; —

Meseriașii, tratați și disprețuiți ca și țiganii, și ca indivisi și ca obștie; —

Funcționarii, trimisi aici spre a ispăși păcate — păcatele eui? — ținuți sub băguială și sub amenințarea de a fi trimiși la... urma lor; —

Veteranii, colonizați pe acest pământ, ca să-și lase casele, de foame, într'insul;

Toți aceștia, într'un gând și într'un glas, să strigăm politicianilor, cari își sumăt mănecele, să în la frânașat noul aluat: PÂNĂ ACI!

Ne-ați mințit, pe rând; ne-ați înșelat, pe rând! V-ați bătut joc de noi, și unii și alții; ne-ați furat și unii și alții!

Care din voi nu ne-a schinguit sufletele și nu ne-a stors pungile?

Care din voi nu s'a pricopsit pe spinarea noastră?

IN LATURI!

Destul ne-ați făcut umbră și pagubă!

Voim să răsuflăm liberi; — voim, să privim Cerul cu ochii noștri; — voim, să ne călăram și să ne stăpânim în voie cuprinsul nostru; — voim, să ne spunem cuvântul nostru sus și tare; — voim, în sfârșit, să fim AI NOȘTRI!

IN LATURI!

CONST. N. SARRY

BILANȚUL ACTIVITĂȚEI PARTIDELOR IN DOBROGEA

CE AU FACUT LIBERALII?

În găseșe moment mai potrivit pentru a încheia și prezinta bilanțul de până acum al activității partidelor politice din Dobrogea de căt astăzi, sănd fiecare din ele, prin reprezentanții și candidații săi, va veni să solicite încredere cetățenilor și onoarea de a-i reprezenta în Sfatul Țării, — onoare de care acum, pentru întâia oară, se învrednicesc Dobrogenii.

Trecutul constituie garanția cea mai solidă pentru viitor, — și cum pe acest trecut, după ce l-au exploata după placul și numai în profitul lor, azi onorabilitățile în chestiune vor căuta să-l prezinte numai pe partea și în lumina ce le convin, datoria noastră de organ independent este de a restabili realitatea și de a desvălu adevărul în totă golicină lui.

Că nu va pleca multe — sănătate mai rău pentru dânsii!

Nu se vom pierde în trecutul deținut, când fiecare filă din istoria provincială și mănjura de un act de samavolnie sau de rușine, — când locuitorii, fiecare în parte, neștiutori și bănuitori, erau la cheirem unui administrator, cum n'au avut nici ceia mai sălbăticie coloniei africane.

Vom deschide partea contemporană a istoriei Dobrogei și vom căuta să redăm coprinsul, așa cum fiecare din noi îl cunoaște, îl simte și îl privește.

Ce ne-au făcut liberalii?

Scările Tribunalelor și ale Ministerului de Domenii sunt martore de către liberali pentru proprietarii imobile rurale, în prima linie.

Până astăzi și pînă, fiecare proprietar pentru agricultură printre nașteri și nevoie, — pînă Dumnezeu și Dobrogeanii!

Dar dacă nu să intrăm și în a-

tele și găsandu, — îngrijat ca vitale, pe care perceptoriile le-au vîndut în răstimp cu toba, — a fost reluat, dintr-o trăsătură de condei, la Stat, de către un guvern zis național-liberal. Si pe când nemorocii oameni își mănușau amaral în treauri, cerându-și pământul între Tribunal și Ministerul de domenii, — pe când nevestele și copiii se uitau neputincioși la vitele ce răgeau de foame în bătrâțură, — liberalii din orașe și în special din Constanța, puneau la cale ceea mai „națională” din afacerile regimului, penetrata printre lege specială să-și consolideze puterile numai cel aleg și mai avuți dintre dânsii, — în timp ce căpăta corifeei dela centru, tot naționali liberali, își comasau și își retinuseau moșile în Dobrogea.

E sănătatea adevărat? Cine va îndrăzni să conteze?

Dacă ce-astă mai făcut liberalii?

Au dat drepturile politice!

Votând o lege nessăboită, care dădea dreptul unui Nea Istrat să dea cu buzunarul în dreapta și în stânga, — la un moment dat, când sănătatea încheia lacările, cinei mii de copii de familie, reprezentând cel puțin douăzeci de mii de suflete, — cetățenii până atunci de toată londa, foști demnitari ai județelor și comunelor, dinuși mulți din ei pentru serviciile aduse țării — s'au pomenit streini și dăți pradă tuturor ișpitilor și capriciilor primului venit.

Așa căduse liberalii drepturi Dobrogenilor.

Acesta sunt „operale” mai de seamă ale liberalilor, pentru noi, Dobrogeanii!

Dar dacă nu să intrăm și în a-

sa pomenim de prefeții, șârba guvernării liberale încredință destinele noastre? Exceptând pe unul singur, acela care din cauza felinii sănăde a fi, deosebit de al ecclialii, a avut toamna să suferă — am ascuns pe d. Scarlat Vărvăs — încolea sine sau fus trimis în capul județelor Dobrogea? Toți pătimăși și toți descrezători, cari din insultarea inferiorilor și a ceilor mai mari își sărbătoresc până în a face cîteva de fumărciuri ordinare.

Neminea edeușă.

Fost-umai breji conservatorii?

Acessa se propusese să se cercească la numărul armelor.

Hăpăzire

PENTRUD. VLADESCU-OLT

O întrebare indiscretă

Întrările pînă la o casă săpătoare a d. Marin Vladescu Olt, fost administrator al domeniilor statului din Dobrogea, așz-va evocat-expert în materie de proprietate dobrogăneană, — același d. Vladescu, care la congressul de științe sociale din 1908, lăudă cuvântul după subsemnatul și trăsătă de către confereanță chestiunea românească, apusă în închisoare că, cără și redemandați mai multe privind statul românesc de către cîteva de a recunoscere și cînd se va deschide la prezența nejustificată și neesperată ale Turcilor și interpușilor lor, — înțelești, astăzi, pe fosta administrator al domeniilor statului din Dobrogea, dacă s'a primit procură și ordonanță particulară de obligație din partea d-lui László Tóth, care, în numele său personal și ca reprezentant al moștenitorilor unui pagă, revendică de la stat seculara pădură „Telje-Halmon” din județul Tulcea, — ca și cătă și cea mai însemnată din pretențiile ridicătoare de Turci în cîte zile așezare a „vacanțătură” — s'a primit, apus, să-și apere, să-și reprezinte interesele, cu o cota — parte de 15 în cîteva asupra călăuzării în basă ori în natură, fie pe cale de proces ori de transacțiune?

Întrările și apărăriile pentru ultimii sărăunii sunt precise.

Const. N. Sarry

DREPTURI DOBROGENILOR

La primele alegeri din Dobrogea

de CRUȚIU-BELAȘALISTE

Sănătatea de reînvierire se desfășoară în largă zără.

Stăpânul desăvârșit însă Dobrogei hotare —

Că în răstău de astădată se ridică trăjii 'n aer

Români dragi să cădă: Căstău libertății lor /

Ziua d'astăzi e mai scumpă ca o dulce măngâie...

Înăuntru astăzi e mai scumpă ca o zi de înviere —

Cădă de astăzi mare Dobrogeanii 'n dreptul lor

Via răduză osanale visului Românilor!

Lăză visul, de-a fost mare, eri stărtit de-al vremii măre...

Filii Dobrogei, eri, astăzi, ca și să simtă ca Univers

Că 'ntr-o luce sănătatea românească singur doar un dor trăiește.

Perul sănătău spune lumii: România, ca și ea!

Dumnezeu țării mele nu e mort! E sănătău și via!

Ruge cără-năștău și nu strigășe la pustiu —

Iar la brâul țării-Mame vreme-i azi să fim și noi,

Pe viață și pe moarte, și pe pace și războli!

Si pe-al nostru steag sătă surisă — ca și-n erget și-a simțită —

Dulcea sănătău de unire contra relesor porniri!

Suntem și noi neam din neamul pentru viați nemuritor.

Că a sănătău să ducă faima numelui Românilor!

Regale de-i Tatăl nostru, iar Regina dulcea mamă,

Vom și și noi eu străbuzii ca să fim de-a sănătău sănătău

Iar glieci ce ne fiză, dacă stăm ca să-i servim,

Vom și: morții ca viață, brazi ai neamului să dăm!

Așa viață e început. Mâine moartea vom deschide...

Ușa viații țării noastre vom și și noi a deschide —

Iar ca alii măreți arhangeli ne-am priește-a și și noi.

De-i viață, de-o moarte, de o pace ori războli!

Așăzii, ai se dă eroul trăjilor, în Sfatul lor,

Mâine, de-va fi eroi, gloanțele dusmanilor

Pot să curgă — căci găsi-vor stălpul toatăr, dărz și dropt,

Că-l ridică Dobrogeanul cu o înimă și-un piept.

Si se e nimicior moartea... iară curul tot mai mare —

Si se va fi dulce moartea Vale Dobrogei hotare!

Si se va fi și mai sănătău când vom și murind. CĂ 'NVIE,

Tot mai mândră și mai mare

DULCEA NOASTRĂ ROMÂNIE!

Garel Zego, dacă astăzi este Domnul ce închin,

Noi, pe: GAREL IMPĂRATUL vrem ca sălăstrătorim!

Că dăcesc, azi, cu făltă și cu sudet de eroi,

Vom striga: Trăiescă țării deputații de la noi!

Si am striga, cu moartea 'n inițiu și cu suferătățile

„Salutare, Țără dulce! Salutare Noamă ūbit!”

Iar po viață și pe moarte, cu sareasă sănătățile

Vom răsuia din te: adăpostul: VIVAT! URA! FRATI ROMANI!

Cruciș-Belășoala

VREM UN EPISCOP CURAT!

NOUĂ INTREBĂRI PUSE P. S. NIFON

DE CATRE D. GOMOIU, TEOL

Răspuns-a Prea Sfîntului la aceste intrebări ?
Chemat-a în judecată pe calomniator ?

1. Pe cînd era pește călăz, dojitor la Biserica Alba, trădă în consecință cu o pretenție văduvei, d-na Eufrosina Popescu, da sau nu?

2. Din acel concubinaj nu s-au născut doi copii, o fiică măritată după un medie militar — și cîrei să fi fost botășat chiar de P. S. Sfîntul de mult, dându-i numele de Nicols, va adăuga subsemnatul — și un băiat — și student în medicină și dirijor al corului dela biserică Zilătari din București N. R. — da sau nu?

3. Discușește P. S. copilacești prin act de adopție, da sau nu?

4. Cînd s-a cîngărit și a decins achiziție, mulțumită în zilele Mitropolitului Gheorghe la Mitropolie, ca Vicar, da sau nu?

5. Nu clădit d-nei Eufrosina Popescu casele din Boulevard Maria No. 36 în poalele Mitropoliei, case în care locuște pînă astăzi? Da? sau nu?

6. Din casă ce păcăldit Vîlădia Nifon acum 2-3 ani, în strada Justiției, dumul cel mai scurt la Mitropolie nu trece prin Boulevard Maria No. 36? Da sau nu?

7. Răspuns-a Sfîntă Radu făcută testament prin care instituș legat universal pe P. S. Nifon în anumite condiții? Da, sau nu?

8. Apoi, nu a făcut d-na Radu alt testament prin care instituș legat universal pe un căpitan de călărași? Da sau nu?

9. Din sumele incasate din acesta transacție, poate să spună Vîlădia Nifon, dacă a împărțit urmăria din obligațiunile prevăzute în testament, sau le-a transformat în bonuri, în favorice?

Un pravoslavnic

Pentru d. N. Filipescu

Unde a dus partidul conservator din Constanța, d. Const. Pariano, seful local.

Nu mai e un secret pentru nimeni debandarea din partidul conservator din Constanța. Semnalul panionii și al descompunerii l-a dat însoții săfărișorii, mininoșorii și nepoținoșorii Constantin Pariano.

Si ce vremuri de glorie nu putea să prepare partidului conservator din Constanța băba noastră cu pretenții de bărbătă!

Venind la putere într-un timp când partidul liberal din localitatea trecea printr-o criză gravă; tăchișii cu un suf slab; populația rurală despăvăță de pământ; douăsori de mii de oameni desărăciți de drepturile lor, — constituție mai vrednică de o activitate binefătoare; ce ocazie maiu nimerită de a înfăghea un partid inexpugnabil?

Ce a făcut d. Pariano? S-a inconjurat de o clăsă de patru-maii căsători de petrecere, care formau și autorul Mișcării Băboișorii, cu care facea politică de tablă. Nici o plăcere nu putea pătrunde la dănsuia prefect, de cără prin intermediul acestor liege-talere.

In timpul de doi ani, cără a stat ca prefect, nu a făcut nici un fel de începuturi ori vizită în județ și nici luptă contact cu nimenei.

Prietenii săi cei mai devotați, così eazi an suporțuit ponoare de conservatori la vremurile de opere, — partizanii democrați și serioși l-au păzit unul către unul din primele zile de guvernanță; iar lichelele, azi cînd d. Pariano nu mai are ca ce întreține suță, s-au risipit ca pușii de petărăcăi, în căutarea altor tașnării mai mănoase.

Erau și 13 conservatori în opoziția trecută; și primind însă că la o apropiată cădere dela guvern — cu totă cără, să fapt, ei se pot considera cîștigători astăzi — nu vor fi nici astăzi, căci și complexește un răsuș de partid.

Jalnic sfărăță — și dacă d. Pariano nu și mi păstrează de către de mănușa astăzi roșini, d. Filipescu, președinte de o noapte al clubului conservator din Constanța, e dator să ia act de proporția desăvârșitului.

Ca vecin conservator.

Correspondență Dobrogea Jună

DIN PRIBEGIE.

Trăind prin comunele: Jurilofea, Sf. Gheorghe, Sărighie, Chilia-Veche, am rămas plăton impressionat după vizitarea cherhanalelor și instalațiilor pentru prepararea ierurilor negre, ale statului.

Agentul: Stere Tătaru, M. hui! Săbăulescu, Atanase Blănar, Victor Hîmbur, și filii lor, patru importante puncte, își îndeplinește datoria cu cea mai desăvârșită scrupulositate, și și prin modul lor dăni, au reușit să facă din lipoveni, pe cei mai slugitorii și supuși pascri.

Sunt 12 cherhanale la Jurilofea și 8 la Sfântul Gheorghe, ambele având și instalații de statul, pentru prepararea ierurilor negre; la Sărighie sunt 5 cherhanale, și 4 la Chilia-Veche.

Aceste puncte produc: chefali, moruz, măstă, vîză, plătrocă, sală, boxer, cumpălu, crap, mortoerăsp, ciortăneck, stîncă, iore-negre, iore de crap, iore de gîncă.

Nu e mai puțin desăvârșită, că dacă șefii acestor 4 puncte principale onorează instituții din care fac parte: revizorii G. Gheorghiu, I. Covășoreanu, M. Christescu, T. Bînonășche, au meritul de a-i îndruma pe cașile desăvârșitori și a demisit pe, achitându-se astfel de interesele cu care li se acoperă, banul patriei și integral bărbatul de stat, Gheorghe Ionescu, Administratorul pescașilor statului.

În același timp, am mai constatat la Jurilofea băncile pîchărenii Ioan Popovici, care reghescă și și noapte, să-știe să fie în buchătări de circulație, astăzi pe locuință datoră prin provocare, să lucreze cu totă înțima, întruchit să îl bane și pentru diușii și pentru viteza lor.

TRIBUNA ABONATILOR

Păcăleala însurățelor de la 1904 în Dobrogea

Însurății dacă sătă
Iți vine să te lipsești
Să de viață și de toate
Căci, a trăi nu se poste

De cănd a fost la putere
Guvernul cel liberal,
Tara-i trăia și sătă
Căci a fost tot arbitrat.

Că pămăt la "nsurăței"
Le-s dat căte cinci hectare
Să acum e-vai de ie,
Nau în pungă cinci parale.

Să la drept dacă-i vorbi,
Nu pot trăi, nici murii,
Ci numai legăți la gard,
Cum stau viteze la grăjd.

Lă s'au dat patru hectare,
La "nsurăței" să le are,
In locuri deposedate
Ce la săjii nu-fost date.

Iar în urmă s'au găzduit,
Că mai au de jumălit
Inco'o piele, doară trei,
Dele bieții "nsurăței".

La trei ani de stăpânire
După dare în primire
Acelor patru hectare
Ce aveau dreptul să le are.

Înă ordinul de sus
Vine aduce un răspuns
Prin d-nuș șef de cool
Care începe cu domol.

Oameni buni însurăței
Iată setă și ce vă cei
Avem ordin de la stat
Să îscăliți în contrast.

În contrapte d'arendare
Pentru cele cinci hectare
Iar acel ce se cuprină
Peste dreptul, nu-i mai vine.

Să cînd colo 'n loc de drepturi
Ce așteptăm de martă pe mercuri
Ne pomenim toti somăi,
Să 'n datorii îngropăți.

Tot așa se guvernează
Tara încă nici o basă
De guvernul actual
Ce ne a dat pe toti de mal.

Căciom... S. Georgeșcu

INFORMAȚIUNI

Politice

Solicitat de mai mulți buni prieteni, directorul nostru s'a hotărât a-și pune candidatura la Colegiul II de Cameră, în județul Constanța, ca independent.

Deși lucrările comisiunilor pentru întocmirea listelor electorale din Dobrogea s'au alăzit încă din Mai, iar colegiile electorale sunt peste puține zile convocate pentru alegerea parlamentară, astăzi cu restul judecății, distele județenei Tulcea nu numisi că nu sunt încă tipărite, dar autoritățile de la încă din găsire momentul să răsătră în următoarea controveză: Cine trebuie să plătească suma de cîteva mii de lei ce va necesita tipărirea listelor electorale și pe colegii — următoarele telegrame au fost expediate.

D-1 Consț. Pariano, ca o protestare contra preferinței ce se dă de către conțelelementului junimist din partid, și-a făzut demisia din demnitatea de senator.

Ei își propun să candidașă ca independent la un nou de senator.

E cheltie a se pi, dacă consiliile comunale

urbane din județul Constanța vor fi încredințate tăchiștilor sau vor rămdine în acțiunile lor alături. E un adevarat răsuș între conservatori și tăchiști pe chestia acesta.

De cănd nu prefect a reușit să dñește consiliul de Hîrjova, prin demisia dinătorească a cătoru consilier și a cîteva demisii pri-

mariul de la Medgidia, lăzii va fi încredințat d-lui Sorescu.

Inlocuiri

D-nilor M. Bucureștiu, Capitanii A. Popovici și Vartanovici, subprefecți și plășilor Silistra Noa, Mangalia și Hîrjova, li s'au erut și obținut demisia.

In locul d-norii s'au fost numiți d-nii Ionescu Dărău, Locot, Dimitrievici și N. Rădulescu Dobrogea.

Iacobuș d-lui Balcescu, subprefectul

pășii Traian pare să ea fapt de cîte-

va zile.

Să luă de seamă demisioane d-lui Gr. Drapel, sjator de subprefect la Hîrjova.

D-nii Petre Valcan, șeful contabilității județene și M. Paraschiv, șeful biroului de verificare conturilor comunale dela prefectura de Constanța, au fost trezuiți anul în locul celuilalt.

D. D. Alessiu a fost numit președinte al consiliului județean de Constanța în locul d-lui Petre Grigorescu, demisiorat.

In locul d-lui T. Canău, d. Mirela Solacola a fost numit primar al orașului Constanța.

In locul d-lui Baicu Constantinescu,

demisiorat, d. C. Rădulescu a fost numit director al prefecturii de Constanța.

Răsboiu

Toria intrântă și demoralizată a-

căută intervenția puterilor pentru in-

țearea ostilităților. Tratativele ur-

moastă. Sfîrșitul răsboiului balcanic e

chestia de cîteva zile numău. Nu se

stie însă dacă răsboiul și groaznicul

răsboi nu va începe acum, cu ocazia

noastră începerii... pîcici.

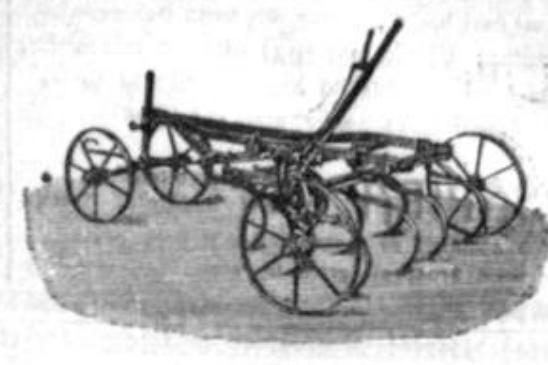
Depozitul cu mașini agricole și industriale

B. COMPANEITZ

CONSTANȚA — MEDGEDIE — CERNAVODA

Oferă pentru sezonul curent

BOROANE, GRAPE, TĂVĂLUCI, CULTIVATOARE

Renumitele pluguri A. VENTZKY

Semănătoare în rânduri și imprăștietoare

La cerere face oferte pentru orice instalații industriale

AUG. RESNER

— CONSTANȚA —

Telefon 301 — №. 38, STRADA DOROBANTILOR №. 38 — Telefon 301

Adresa telefonică: A. RESNER, Constanța

REPREZENTANT GENERAL PENTRU DOBROGEA A INTERNATIONAL HARVESTER Comp.

OF AMERICA PENTRU

MASINELE OSBORNE

• LEGĂTOARE • SECERATOARE • COSITOARE • GREBLE •

— SEMANATOARE CU DISCURI —

BATOZE DE PORUMB • PONY

• • • TREERATOARE CU MOTOR • • •

REPREZENTANTA GENERALĂ PENTRU ROMÂNIA

PLUGURI DE CULTIVATOARE GRAPE

SFOARĂ DE MANILA OSBORNE STANDARD

MOTOARE STABILE SI PORTATIVE

MORI • TREERATOARE • PRESE DE PĂN

URUITOARE DE PORUMB

G. Vamaglio, S. Covaci, Constanța, Leon Ghirnberg, Veliu T. Veliu.

SECTIA III

30 Octombrie. — Arieș Herțcovici, Marcu Leibovici, Moise Weis, Arhimede Lăchișopol, Avram Zilberman, Savă Gheorghe, Solomon Mareș, Iosef Mateș, Nicolae Stoian, Constantin Stoian.

31 Octombrie. — Stefan Stoian, Gheorghe Gațiepol, Mihail Căpitol, Lazar Gross, Ionuț N. Zăfir, Moise I. Müller, Rebosc Müller, Chaim Dinerman, Fritz L. Ellmann, Isidor Chiher

